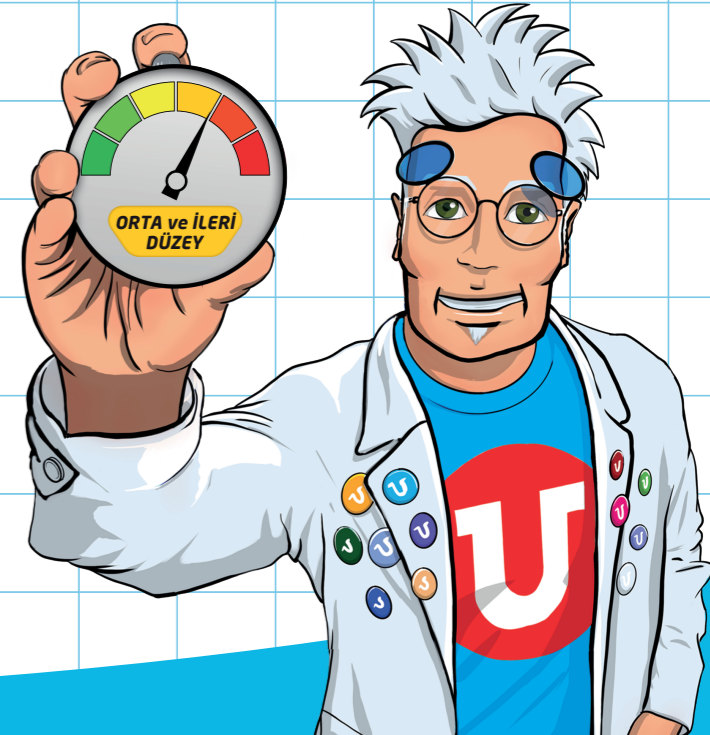

9. Sınıf Orta ve İleri Düzey Fizik Soru Bankası

Enerjinin Korunumu ve Enerji Dönüşümleri

ENERJİNİN KORUNUMU VE ENERJİ DÖNÜŞÜMLERİ

ENERJİNİN KORUNUMU

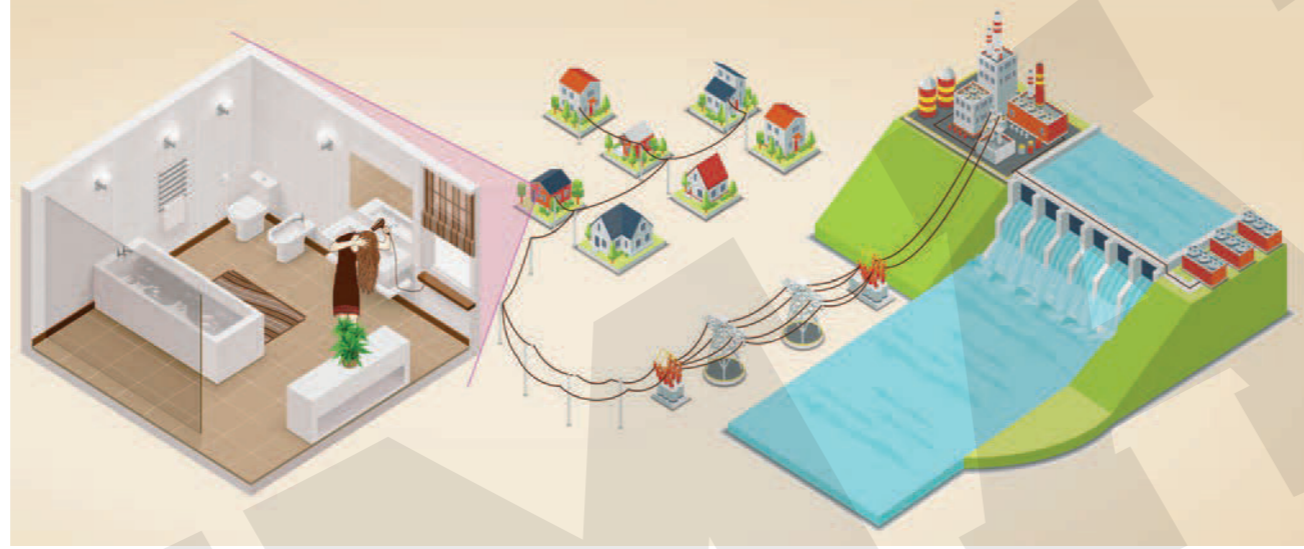
ENERJİ DÖNÜŞÜMLERİ

ENERJİNİN KORUNUMU VE DÖNÜŞÜMÜ

- Bir sistemin iş yapabilmesi için enerjiye ihtiyaç duyar. Bu yüzden enerjinin bir sistemin iş yapabilme yeteneği olarak ifade edildiğini söylemiştik.
- Bir sistemin sahip olduğu enerjinin farklı türden olabileceğini öğrenmiştik.
- Yer çekimi potansiyel enerjisi kinetik enerji, ısı enerjisi, ışık enerjisi, ses enerjisi, dalga enerjisi, kimyasal enerji ... gibi enerji türleri vardır.
- Enerji yoktan var edilemez.
- Var olan enerji bir türden başka bir türe dönüşebilir.
- Bu dönüşümlere birkaç örnek verecek Olursak

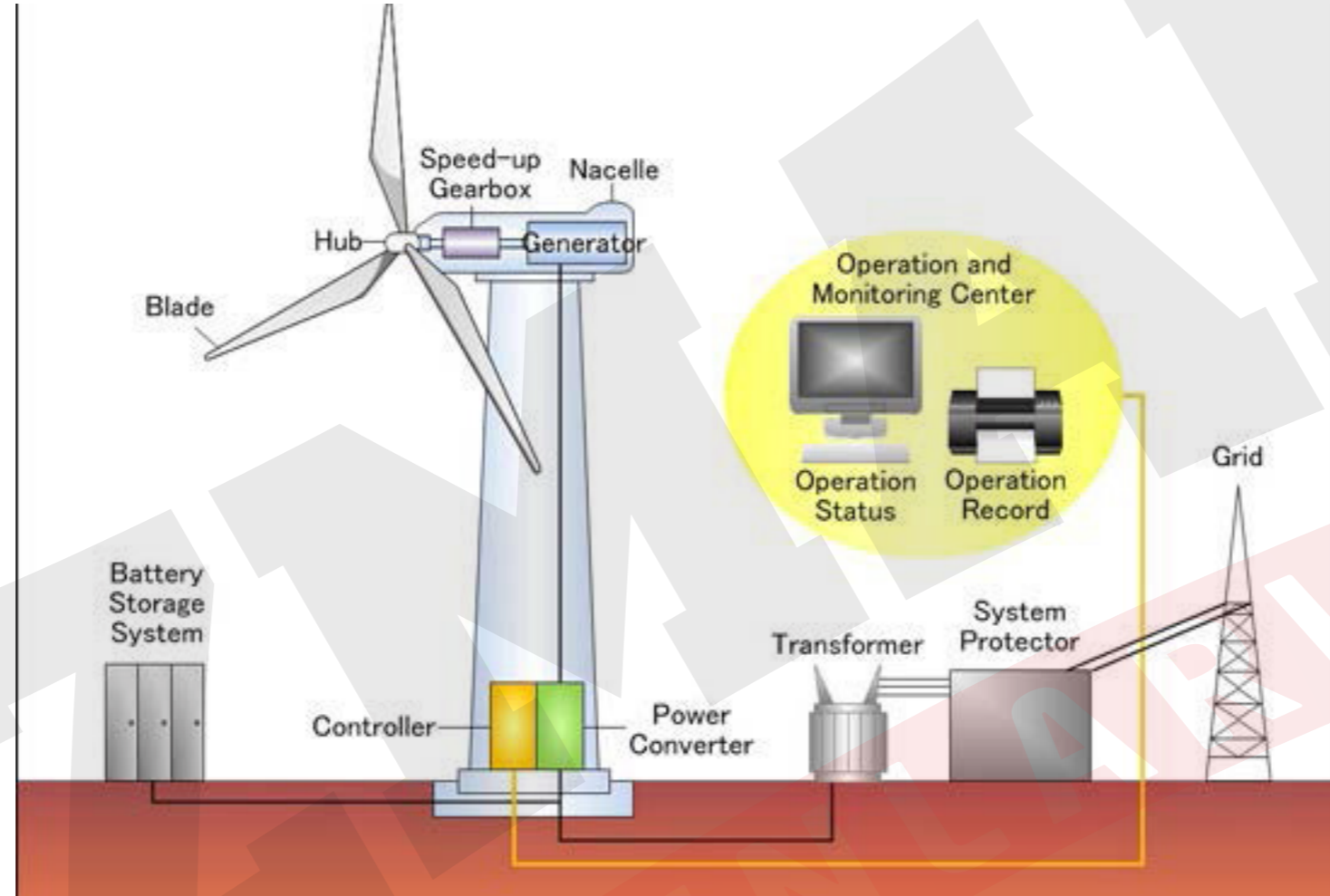
BARAJDAN ELEKTRİK ENERJİSİ

Barajdan evimizde kullanılan elektrik enerjisine

Yer çekimi potansiyel enerjisi → Kinetik enerji → Elektrik enerjisi

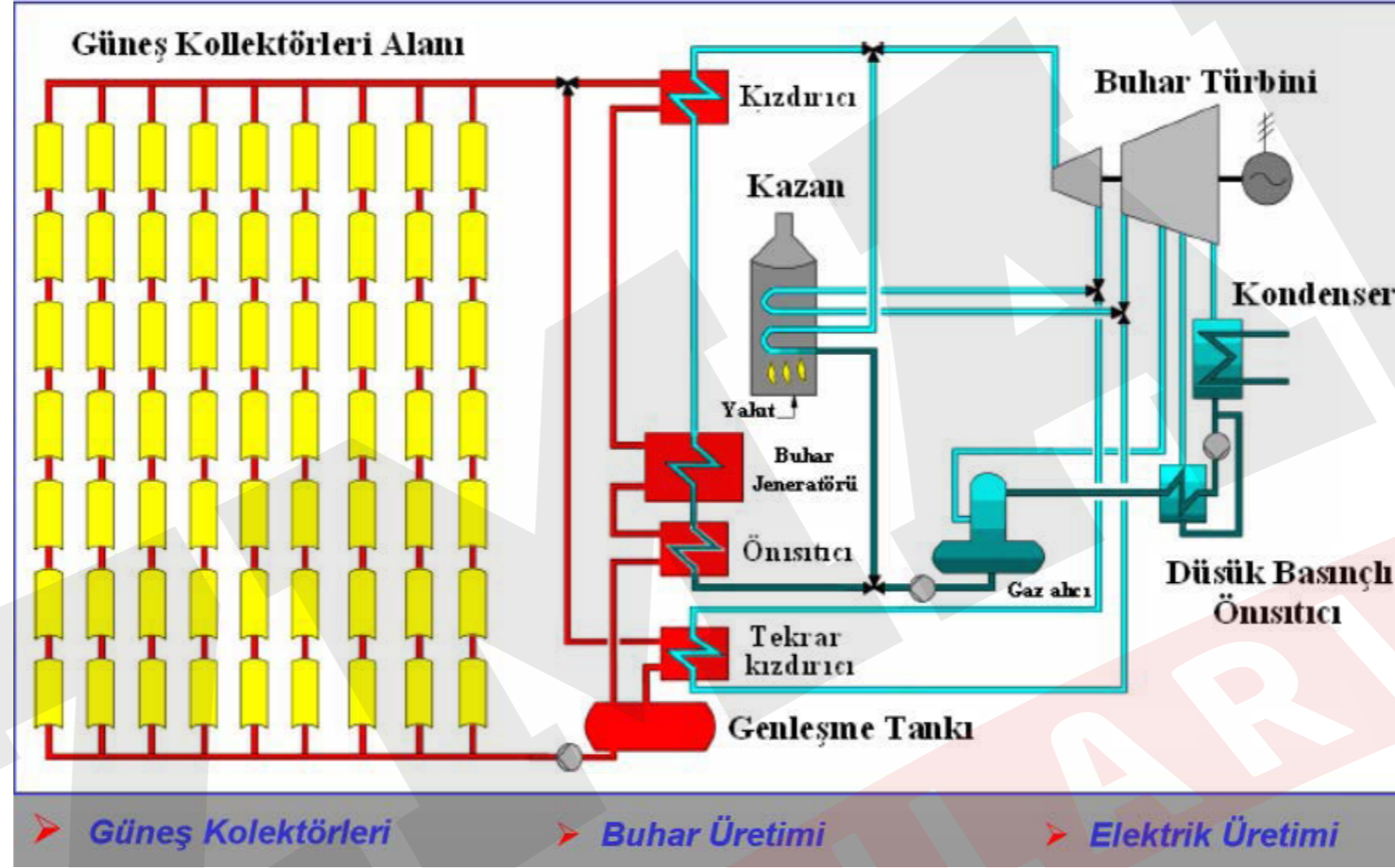
RÜZGAR ENERJİSİ

Rüzgar türbinlerinden evimizdeki elektriğe

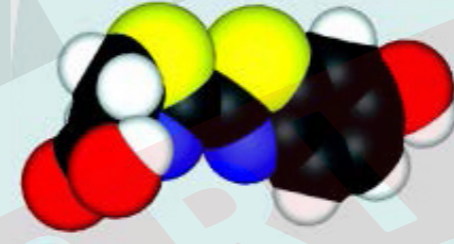
Rüzgar enerjisi → Kinetik enerji → Elektrik enerjisi

GÜNEŞ ENERJİSİ

Güneş enerjisinden evimizdeki elektriğe

Güneş enerjisi → Elektrik enerjisi

→ Örneklerden anlaşılacağı gibi farklı türden bir enerji amaçlanan bir enerjiye dönüşebilmektedir.

Örnek:

Tüm enerji çeşitleri birbirine dönüşebilir.

Buna göre dinamo, çamaşır makinesi ve lambada gerçekleşen enerji dönüşümleriyle ilgili,

- I. Dinamo, kinetik enerjiyi elektrik enerjisine dönüştürür.
- II. Çamaşır makinesi, elektrik enerjisini sadece kinetik enerjiye dönüştürür.
- III. Lamba, elektrik enerjisini ısı ve ışık enerjisine dönüştürür.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) I ve III

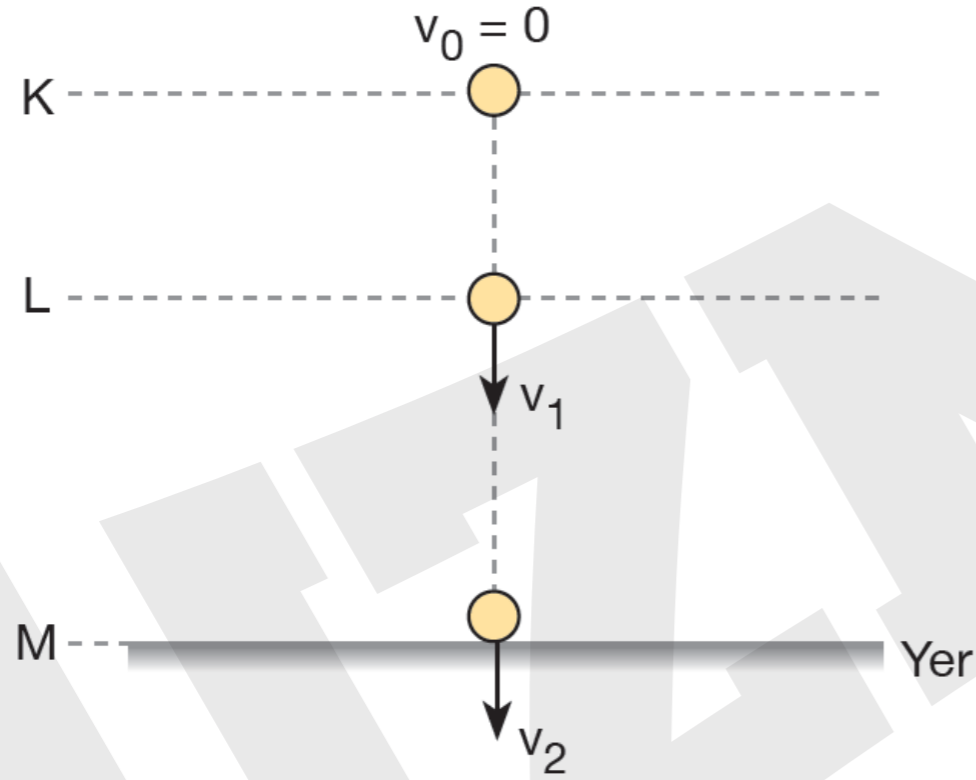
D) II ve III

E) I, II ve III

Örnek:

Hava direncinin önemsenmediği ortamda, küre şeklindeki bir cisim K doğrultusundan serbest bırakıldığında, L doğrultusundan geçerek M doğrultusunda yer düzlemine çarpıyor.

Buna göre cismin;

- I. K, L ve M doğrultularından geçerken mekanik enerjileri eşittir.
- II. L doğrultusundaki kinetik enerjisi, K ve L doğrultuları arasında kaybettiği yer çekimi potansiyel enerjisine eşittir.
- III. L doğrultusundaki yer çekimi potansiyel enerjisi, M doğrultusundaki kinetik enerjisine eşittir.

yargılarından hangileri doğrudur?

(Yer çekimi ivmesinin büyüklüğü sabit kabul edilecektir.)

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) Yalnız III

D) I ve II

E) II ve III

Örnek:

Türk fizik mühendisi Canan Dağdeviren, piezoelektrik özellik gösteren maddeyi hareketli organların üzerine geçirerek, giyilebilir kalp pilini bulmuştur.

Giyilebilir kalp piliyle ilgili,

- I. Organların potansiyel enerjisini, elektrik enerjisine dönüştürür.
- II. Organların kinetik enerjisini, elektrik enerjisine dönüştürür.
- III. Basınç farkından dolayı potansiyel fark oluşturur.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

Örnek:

Hidroelektrik santrallerin barajlarında yükseltlen su, türbinleri döndürmekte kullanılarak elektrik enerjisi üretilir.

Buna göre, hidroelektrik santrallerde gerçekleşen enerji dönüşümü aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Yer çekimi Potansiyel Enerjisi → Kinetik Enerji → Elektrik Enerjisi
- B) Kinetik Enerji → Yer çekimi Potansiyel Enerjisi → Elektrik Enerjisi
- C) Elektrik Enerjisi → Kinetik Enerji → Yer çekimi Potansiyel Enerjisi
- D) Elektrik Enerjisi → Yer çekimi Potansiyel Enerjisi → Kinetik Enerji
- E) Esneklik Potansiyel Enerjisi → Kinetik Enerji → Elektrik Enerjisi

Örnek:

Elektrik enerjisi, birçok enerji türüne dönüştürülebilir.

Buna göre; vantilatör, fırın ve saç kurutma makinesinde elektrik enerjisi, hangi enerji türlerine dönüştürülür?

<u>Vantilatör</u>	<u>Fırın</u>	<u>Saç Kurutma Makinesi</u>
A) Kinetik Enerji	Isı Enerjisi	Kinetik Enerji ve Isı Enerjisi
B) Potansiyel Enerji	Isı Enerjisi	Kinetik Enerji ve Isı Enerjisi
C) Kinetik Enerji	Potansiyel Enerji	Isı Enerjisi
D) Potansiyel Enerji	Kinetik Enerji	Isı Enerjisi
E) Potansiyel Enerji	Kinetik Enerji	Kinetik Enerji ve Isı Enerjisi

Örnek:

Yatay yol üzerinde hareket eden bir aracın şoförü, trafik lambasının kırmızı yandığını gördüğünde frene basıp, duruyor.

Bu sırada gerçekleşen enerji dönüşümü;

- I. Kinetik enerji \rightarrow ısı enerjisi
- II. Kinetik enerji \rightarrow potansiyel enerji
- III. Isı enerjisi \rightarrow kinetik enerji

hangileri olabilir?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) Yalnız III

D) I ve II

E) II ve III

Örnek:

İki elimizi birbirine sürttüğümüzde, ellerimizin ısındığını hissederiz.

Yukarıda gerçekleşen enerji dönüşümü;

- I. fren yapan hibrit arabanın, pillerinin şarj olması,
- II. zımparalanan yüzeyin ısınması,
- III. mekanik frenli bisikletin, fren pabuçlarının zamanla erimesi

örneklerinden hangileriyle benzerlik gösterir?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) II ve III

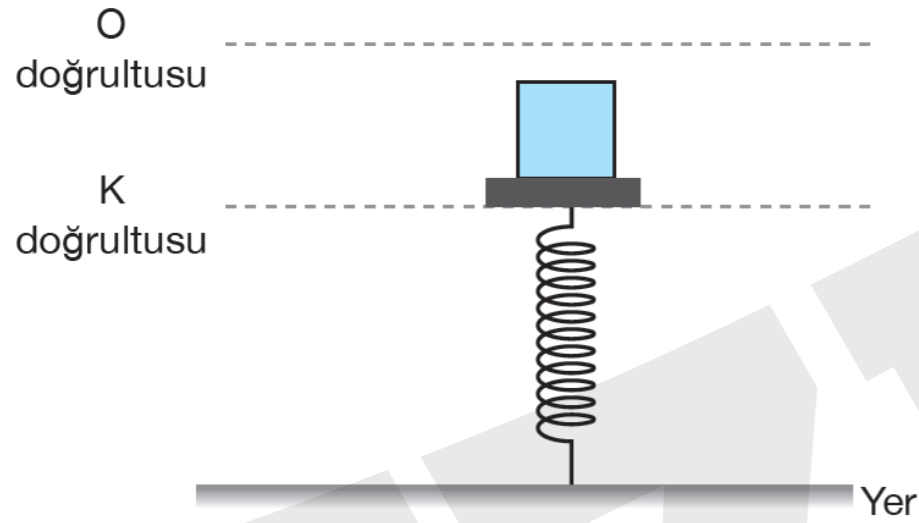
D) II ve III

E) I, II ve III

Örnek:

Sürtünmelerin önemsenmediği ortamda, düşey düzleme yerleştirilen ve denge konumu O doğrultusu olan yayın üstüne bir cisim konularak yay, K doğrultusuna kadar sıkıştırılarak serbest bırakılıyor.

Buna göre;

- I. Yayda esneklik potansiyel enerjisi depo edilmiştir.
- II. Yayda depolanan esneklik potansiyel enerjisi, zamanla cismin kinetik ve yer çekimi potansiyel enerjisinin artmasına neden olmuştur.
- III. Cismin çıkabileceği maksimum yükseklikte, sadece yere göre yer çekimi potansiyel enerjisi vardır.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) I ve III

D) II ve III

E) I, II ve III

